Natuurinclusief boeren – kan niet zonder data-

Datagedreven werken met impact

boerennatuur

Inger Wilms (BoerenNatuur)

- Coordinator team SCAN-ICT en data
- Product manager SCAN-ICT

Peter van den Pol (Dageraad)

- Data governance | open architectuur | open standaarden | open data
- Dageraad b.v. | Gis advies voor morgen
- Geodan - Boomregister - Staatsbosbeheer

boerennatuur

38 collectieven – 13.000 beheerders

Visie en missie

<u>Visie:</u>

Iedere boer draagt bij aan een vitaal landschap waar landbouw en natuur elkaar versterken.

<u>Missie:</u>

*BoerenNatuur staat bij iedereen bekend als **dé partij** op het gebied van agrarisch natuur- en landschapsbeheer. We **delen en ontwikkelen de juiste kennis, kunde en middelen** om maatregelen te treffen die **praktisch uitvoerbaar zijn én die ecologische impact maken**.*

boerennatuur

Leefgebieden

Collectieven beheren habitats voor doelsoorten in leefgebieden

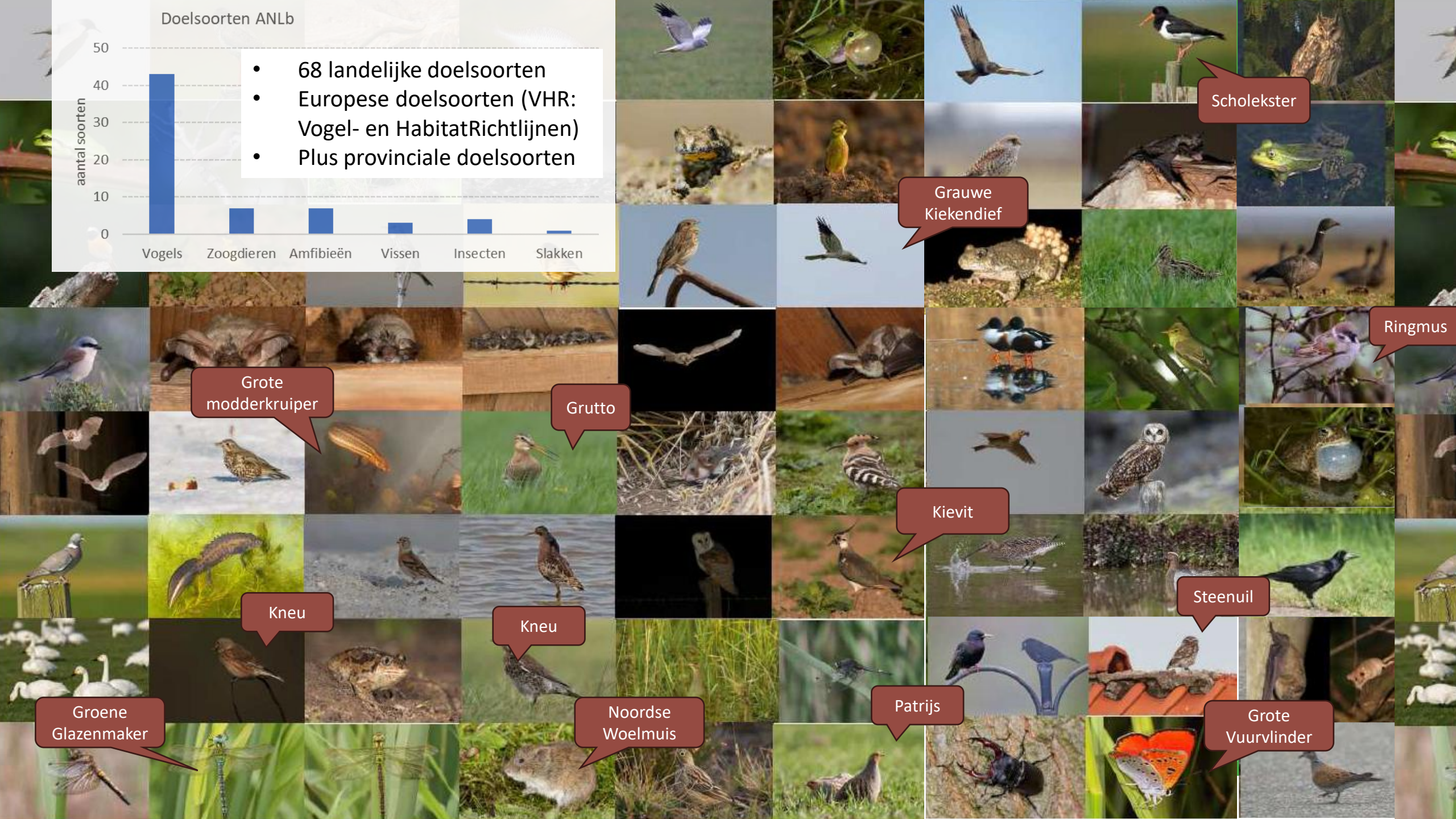

Doelsoorten ANLb
aantal soorten
50
40
30
20
10
0
Vogels
Zoogdieren
Amfibieën
Vissen
Insecten
Slakken
• 68 landelijke doelsoorten
• Europese doelsoorten (VHR: Vogel- en HabitatRichtlijnen)
• Plus provinciale doelsoorten
Scholekster
Grauwe Kiekendief
Ringmus
Grote modderkruiper
Grutto
Kievit
Steenuil
Kneu
Kneu
Groene Glazenmaker
Noordse Woelmuis
Patrijs
Grote Vuurvlinder

boerennatuur

Ecologisch slootschonen

Wintervoedselakker

Hakhoutbeheer

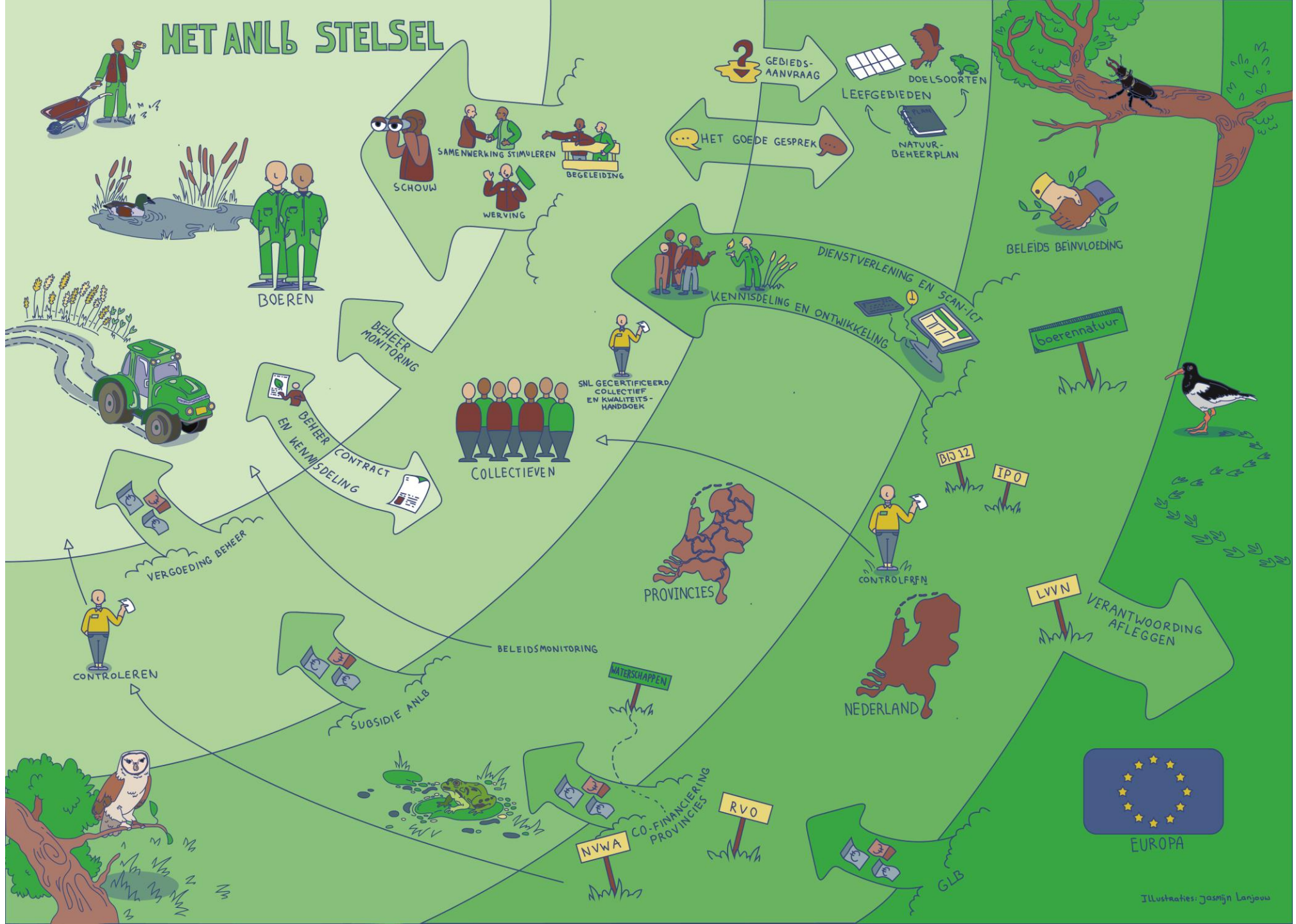
Kruidenrijk grasland

Plasdras

Ruige mest

HET ANLB STELSEL
GEBIEDS-AANVRAAG
DOELSOORTEN
LEEFGEBIEDEN
NATUUR-BEHEERPLAN
HET GOEDE GESPREK
SCHOUW
SAMENWERKING STIMULEREN
BEGELEIDING
WERVING
BOEREN
BELEIDS BEINVLOEDING
DIENSTVERLENING EN SCAN-ICT
KENNISDELING EN ONTWIKKELING
BEHEER MONITORING
SNL GECERTIFICEERD COLLECTIEF EN KWALITEITS-HANDBOEK
COLLECTIEVEN
BEHEER CONTRACT EN KENNISDELING
boerennatuur
VERGOEDING BEHEER
PROVINCIES
CONTROLEREN
BELEIDSMONITORING
SUBSIDIE ANLB
WATERSCHAPPEN
NEDERLAND
LVVN
VERANTWOORDING AFLEGGEN
NVWA
CO-FINANCIERING PROVINCIES
RVO
GLB
EUROPA
Illustraties: Jasmijn Lanjouw

Data dashboard quizz

Hoeveel collectieven?	Hoeveel Beheereenheden?	Hoeveel vergoeding?	Hoeveel hectare?
38	251.226	132 Miljoen	135.000 ha

boerennatuur

Primaire processen BoerenNatuur

Plannen

Plus: ondersteunden data processen

- Data delen met derden
- Data governance
- Data veiligheid (AVG, WOO, Data act)

boerennatuur

Plan nen

Kaderstellende data

- Provincies stellen een Natuurbeheerplan op en vast
- Vijf leefgebieden
- Informatiemodel Natuur (NEN3610: IMNa)

boerennatuur

Kaderstellende data

- RVO beheert Agrarisch Areaal (daar moet het beheer binnen vallen)
- Sinds aantal jaar ook afbakening landschap
- Informatiemodel BGT (NEN3610: IMGEO)

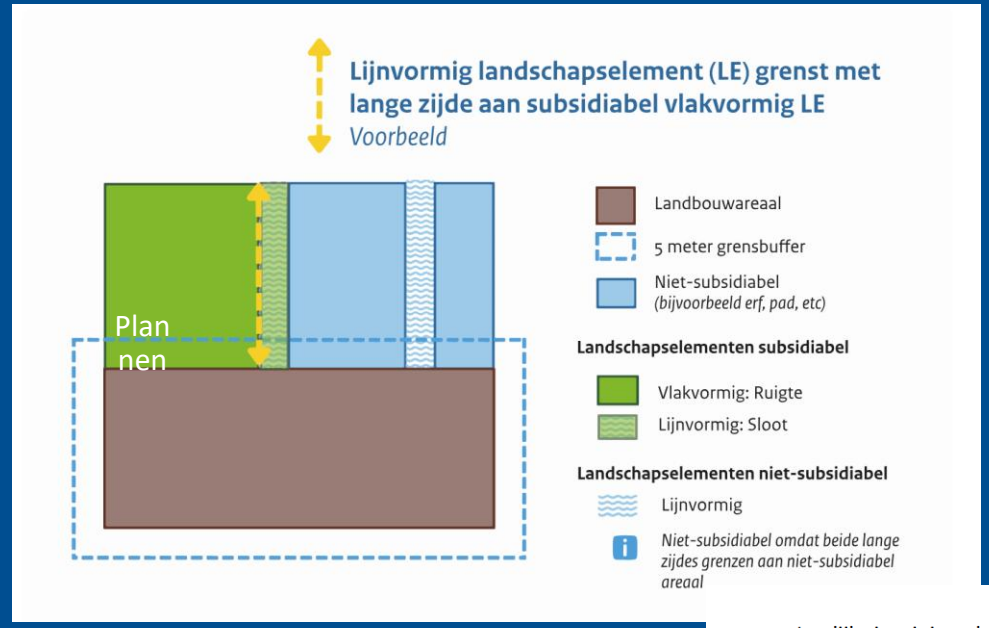

Bron: RVO, Visualisatie Landbouwportaal

Plan nen

Plannen: Kaderstekkende data

- Definities, spelregels
- Criteria voor subsidiabiliteit (RVO)
- Niet subsidiabel -> andere regeling of eigen project?

20 Hakhoutbeheer

Introductie

Houtwallen en houtsingels zijn als lijnvormig landschapselement een verbindingsweg door het agrarische landschap voor kleine zoogdieren. Ook amfibieën en insecten, zoals vlinders, maken hier gebruik van. Ze bieden nest-, schuil- en voedselgelegenheid voor vogels zoals geelgors, grauwe klauwier, houtduif en torenvalk en zorgen simpelweg ook voor een aantrekkelijk cultuurlandschap.

Hakhoutbeheer heeft tot doel om gelaagdheid in de houtwal en houtsingel te krijgen, met een kruid-laag, struiklaag en boomlaag. Daarvoor is het nodig om het gefaseerd te beheren. Gefaseerd beheer

- Jaarlijks is minimaal 1% tot maximaal 40% van oppervlakte van de beheer leefgebied gekapt, geknot, gesnoeid of gedund ten behoeve van handhav vorm [22].
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element en/of maaiafva

Aanvullende beheervoorschriften

- De landschappelijke verschijningsvorm moet in stand blijven. Deze wordt beheerplan. Bij de bepaling van de verschijningsvorm kan gebruik gemaak omschrijvingen van diverse landschapselementen in de Index Landschap.
- Ieder jaar wordt het element gecheckt op dood hout dat een risico opleve heid. Eventueel worden exoten verwijderd en worden bramen teruggesn
- Het element bestaat bij voorkeur uit inheemse, streekeigen soorten. Ong (hout)soorten mogen via uitgraven, mechanische of stobbenbehandeling
- *Pakket b*: Eén keer in de contractperiode vindt een tussenkap plaats.
- *Pakket c:* Eén keer in de contractperiode vindt een eindkap plaats. De we het collectief bepaald.
- Hakhoutbeheer langs natuurlijke beken: jaarlijks tussen 5 en 10% snoeien

Plan
nen

Plannen: Beheer intekenen/registreren

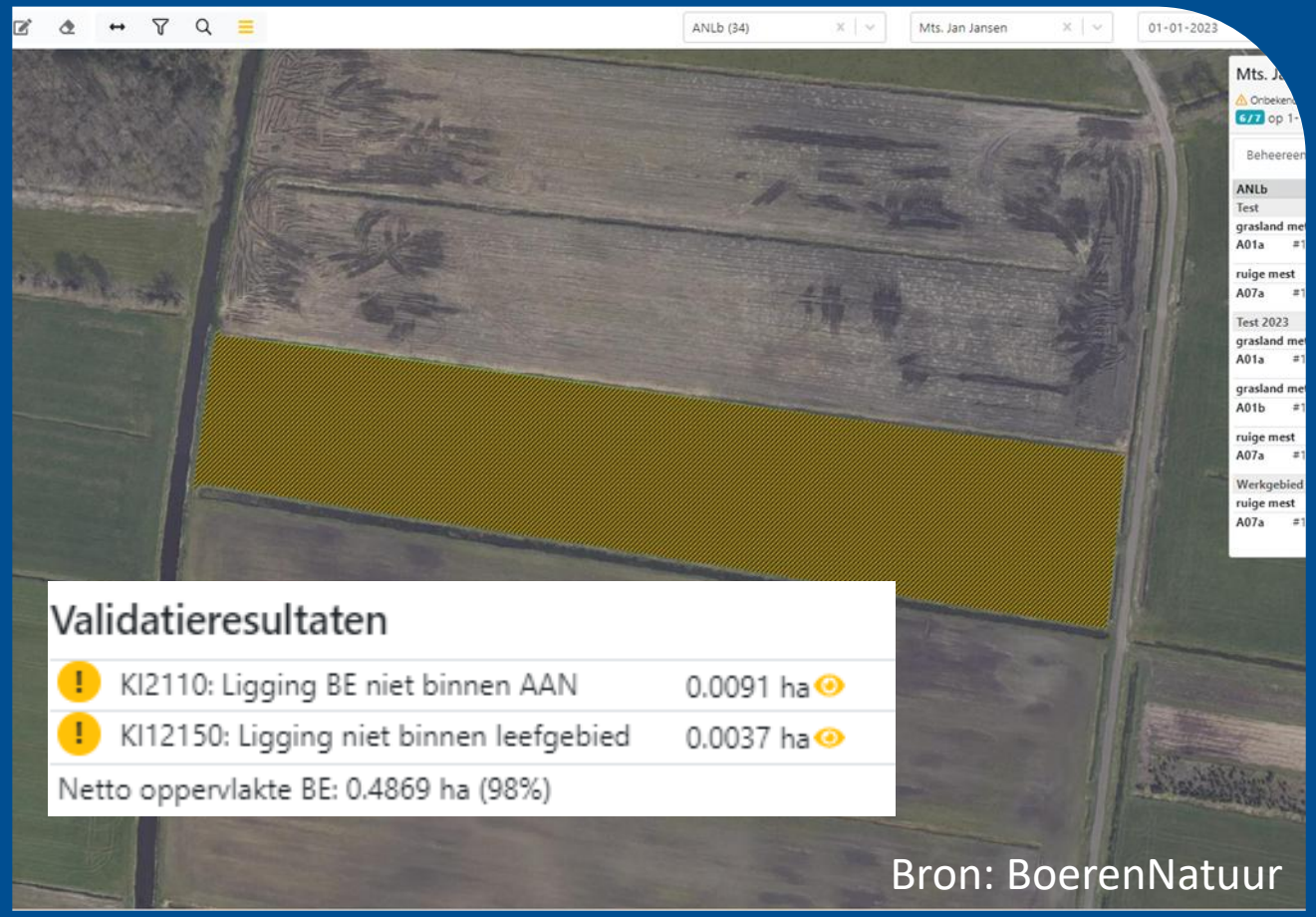

boerennatuur

Plan nen

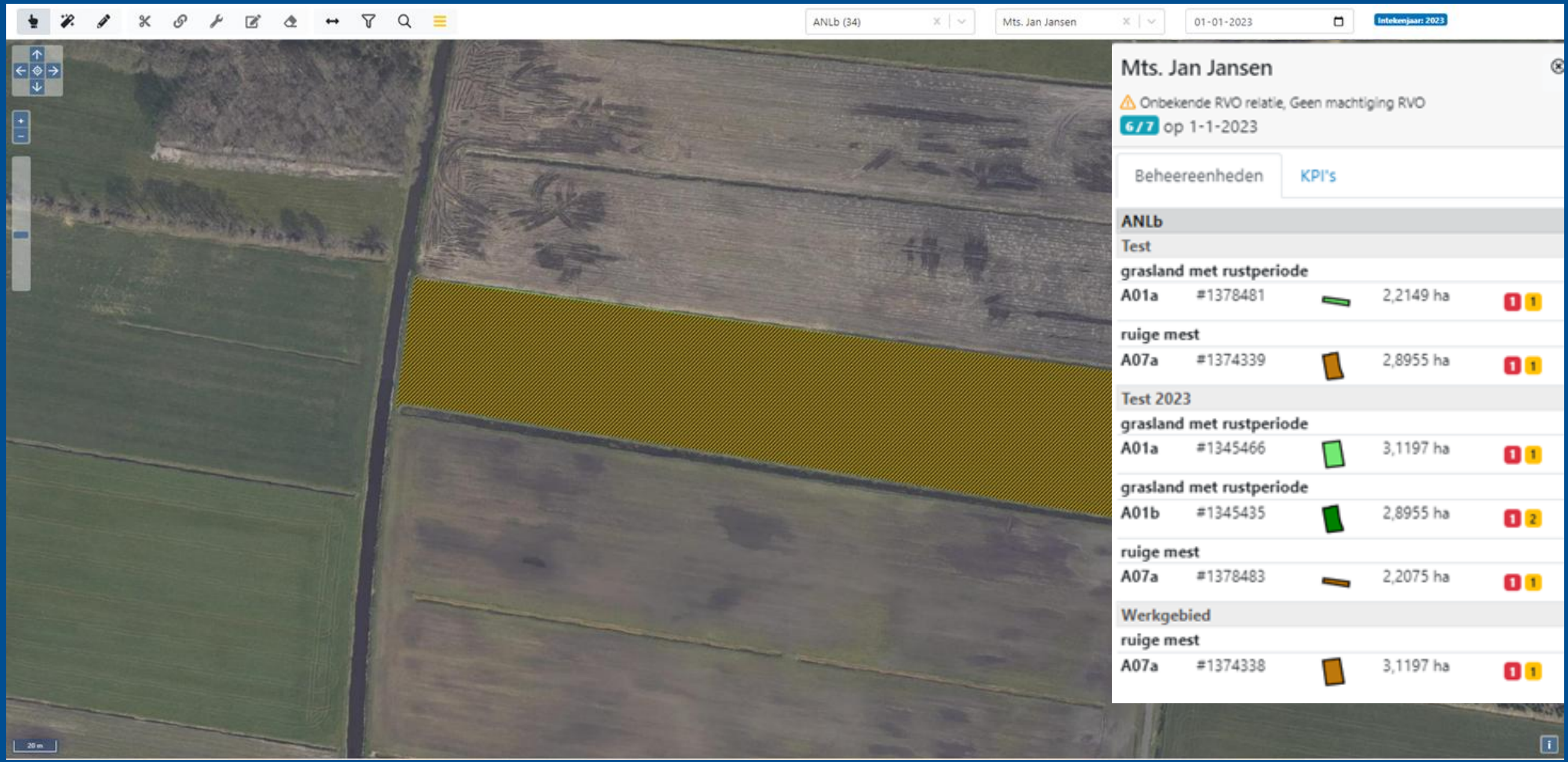
Plannen: Beheer intekenen/registreren

- Collectieven tekenen in overleg met hun ‘deelnemers’ de beheereenheden en pakketten in
- SCAN-ICT borgt alle topologische controles: validaties vanuit RVO
- Gebruik van data van deelnemers uit MijnPercelen (RVO): bedrijfspercelen (mits gemachtigd)
- Gebruik van referentielagen voor vergemakkelijken intekenen

Bron: BoerenNatuur

boerennatuur

ANLb (34)
Mts. Jan Jansen
01-01-2023
Intekenjaar: 2023
Mts. Jan Jansen
Onbekende RVO relatie, Geen machtiging RVO
6 / 7 op 1-1-2023
Beheereenheden
KPI's
ANLb
Test
grasland met rustperiode
A01a #1378481 2,2149 ha 0 1
ruige mest
A07a #1374339 2,8955 ha 0 1
Test 2023
grasland met rustperiode
A01a #1345466 3,1197 ha 0 1
grasland met rustperiode
A01b #1345435 2,8955 ha 0 2
ruige mest
A07a #1378483 2,2075 ha 0 1
Werkgebied
ruige mest
A07a #1374338 3,1197 ha 0 1

Beheren

Beheren: Uitvoeren maatregelen

- Pakket bepaalt wanneer, hoe vaak en op welke manier beheer
- Maar er is bepaalde mate van eigen invulling. Dit bepaalt het collectief in samenspraak met de deelnemer(s).
- Beheereisen versus aanvullende beheervoorschriften

Bron: BoerenNatuur

Beheer

Beheereisen (beheeractiviteiten in Koppeltabel = basis voor de vergoeding [activiteitnummer])

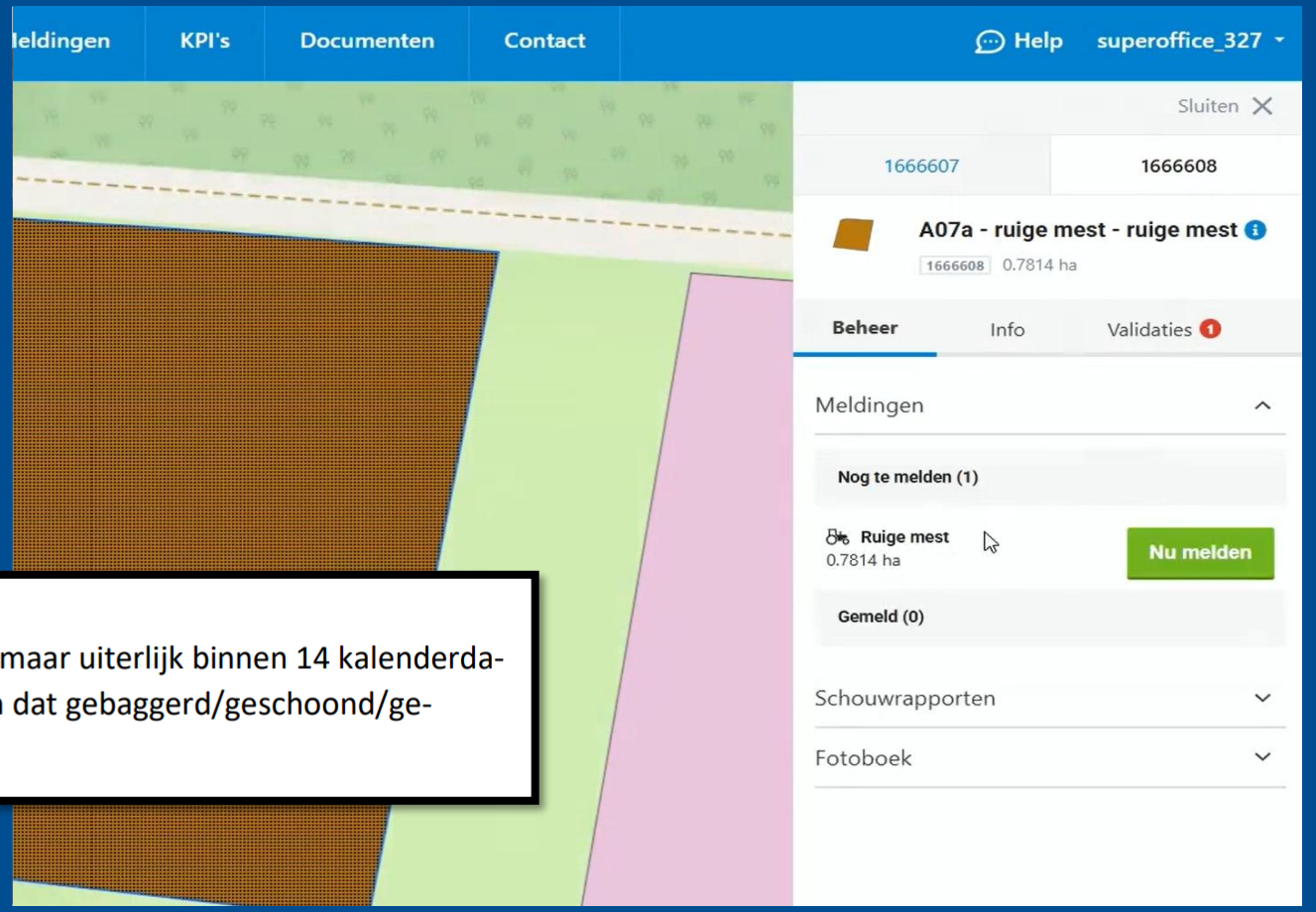
- *Pakket a*: Jaarlijks is op minimaal 5% tot maximaal 75% van de eenheid of het leefgebied onder beheer geschoond waarbij de bagger vanuit het waterelement op aangrenzende landbouwgrond gespoten [26].
- *Pakket b en c:* Minimaal 25% tot maximaal 75% van de eenheid of van het leefgebied onder beheer is jaarlijks geschoond dan wel geschoond en gemaaid dan wel gemaaid [23].
- *Pakket b t/m d*: Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element en/of maaiafval is

boerennatuur

Beheren

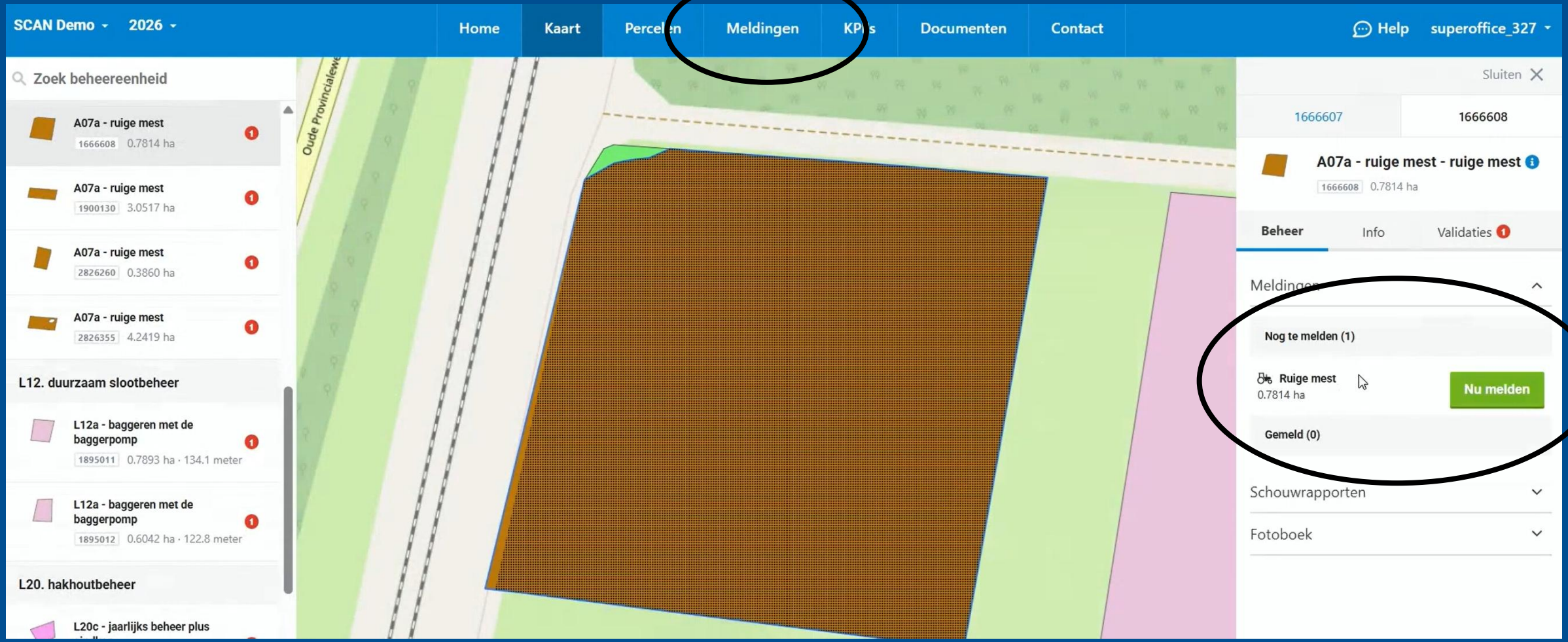
Beheren: Melden

- Melden van uitgevoerd beheer via MijnBoerenNatuur.
- Op de juiste locatie
- Collectief controleert melding en maakt deze officieel (of niet)
- Deelnemer ziet status melding terug in MijnBoerenNatuur

Meldingen
Uitgevoerd beheer (baggeren/schonen/maaien) zo snel mogelijk maar uiterlijk binnen 14 kalenderdagen na uitvoeringsdatum melden bij RVO. Alleen het deel melden dat gebaggerd/geschoond/gemaaid is.

boerennatuur

SCAN Demo
2026
Home
Kaart
Meldingen
Documenten
Contact
Help
superoffice_327
Zoek beheereenheid
A07a - ruige mest
1666608 0.7814 ha
A07a - ruige mest
1900130 3.0517 ha
A07a - ruige mest
2826260 0.3860 ha
A07a - ruige mest
2826355 4.2419 ha
L12. duurzaam slootbeheer
L12a - baggeren met de baggerpomp
1895011 0.7893 ha · 134.1 meter
L12a - baggeren met de baggerpomp
1895012 0.6042 ha · 122.8 meter
L20. hakhoutbeheer
L20c - jaarlijks beheer plus
Oude Provincialeweg
Sluiten
1666607
1666608
A07a - ruige mest - ruige mest
1666608 0.7814 ha
Beheer
Info
Validaties
Meldingen
Nog te melden (1)
Ruige mest
0.7814 ha
Nu melden
Gemeld (0)
Schouwrapporten
Fotoboek

Monitoren

Controle op uitvoeren beheer: Schouw

- Schouw wordt uitgevoerd door collectief met eigen schouwprotocol.
- Onafhankelijke beoordeling, vastgelegd in kwaliteitshandboek onder Certificering SNL
- Naast eigen schouw vindt er ook nog steekproefsgewijs NVWA controles plaats (op beheereisen)

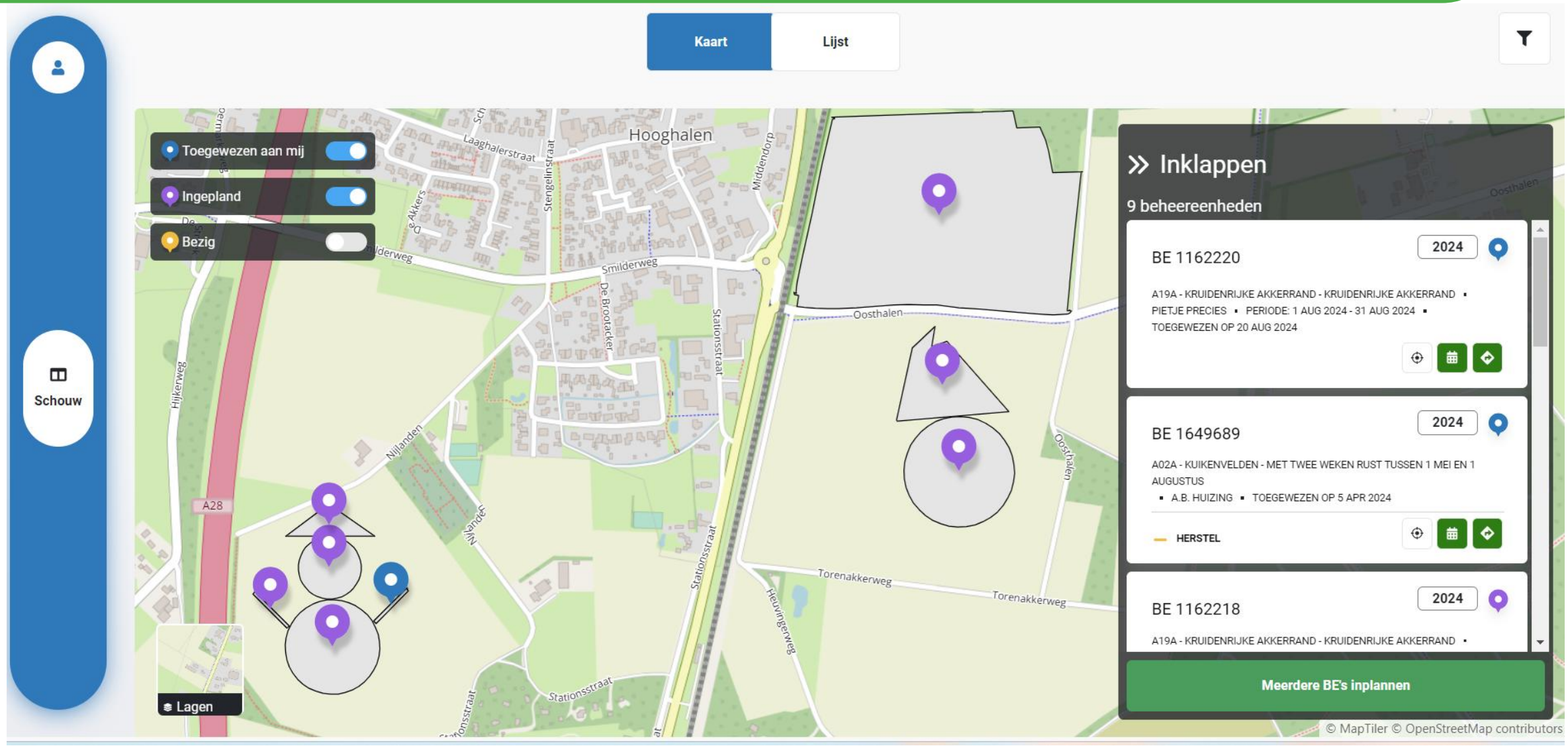

Bron: BoerenNatuur

boerennatuur

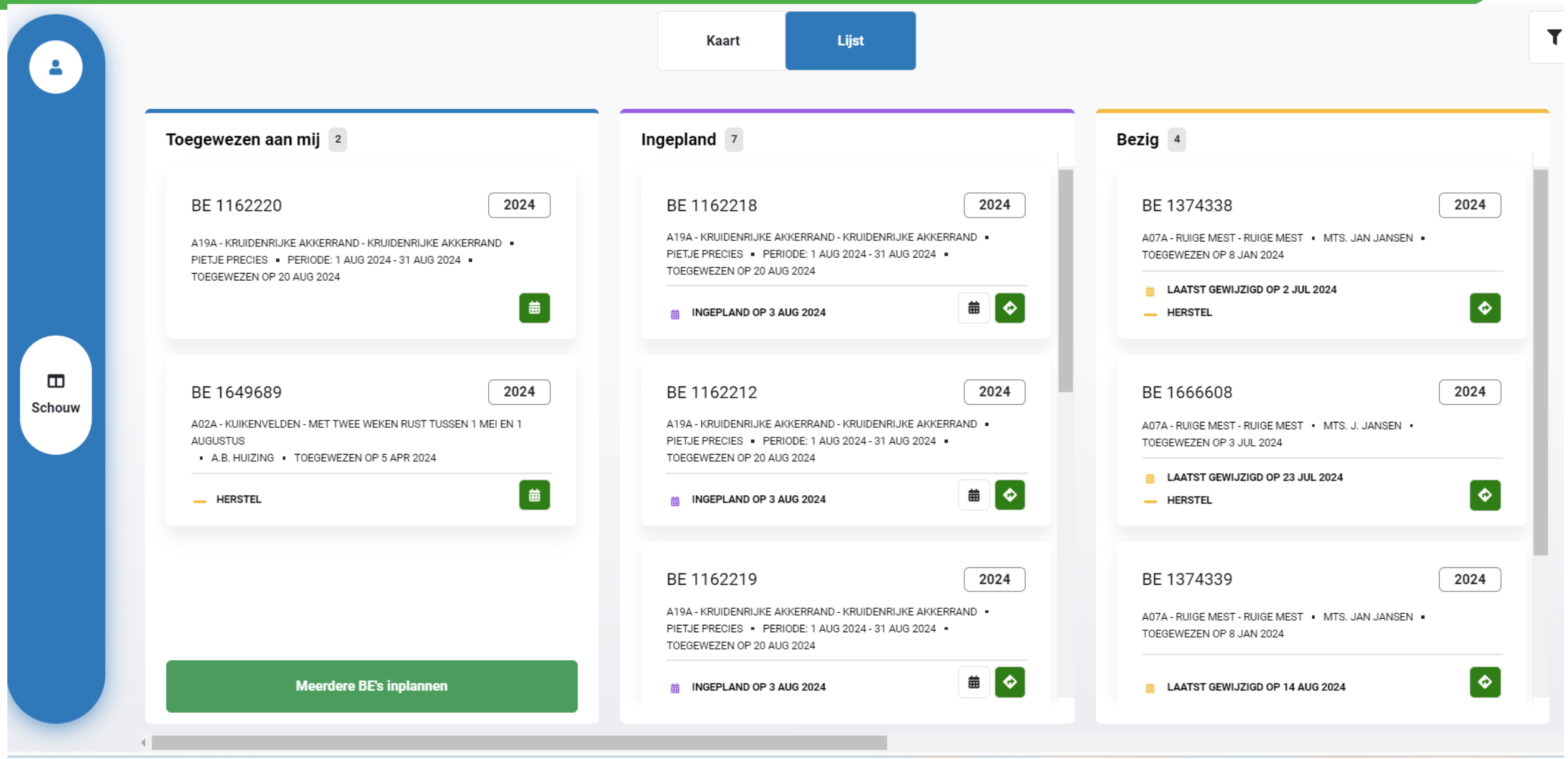
Monitoren

Schouwapp voor controles in het veld

Monitoren

Schouwapp voor controles in het veld

Monitoren

Monitoren: Waarnemen in het veld

- Pakket bepaalt monitoringsprotocol. Protocollen door heel Nederland gelijk.
- Uitgevoerd door veldmedewerkers van collectief
- Doel is om grip te krijgen op potentie terrein / impact maatregelen -> bijstellen beheer

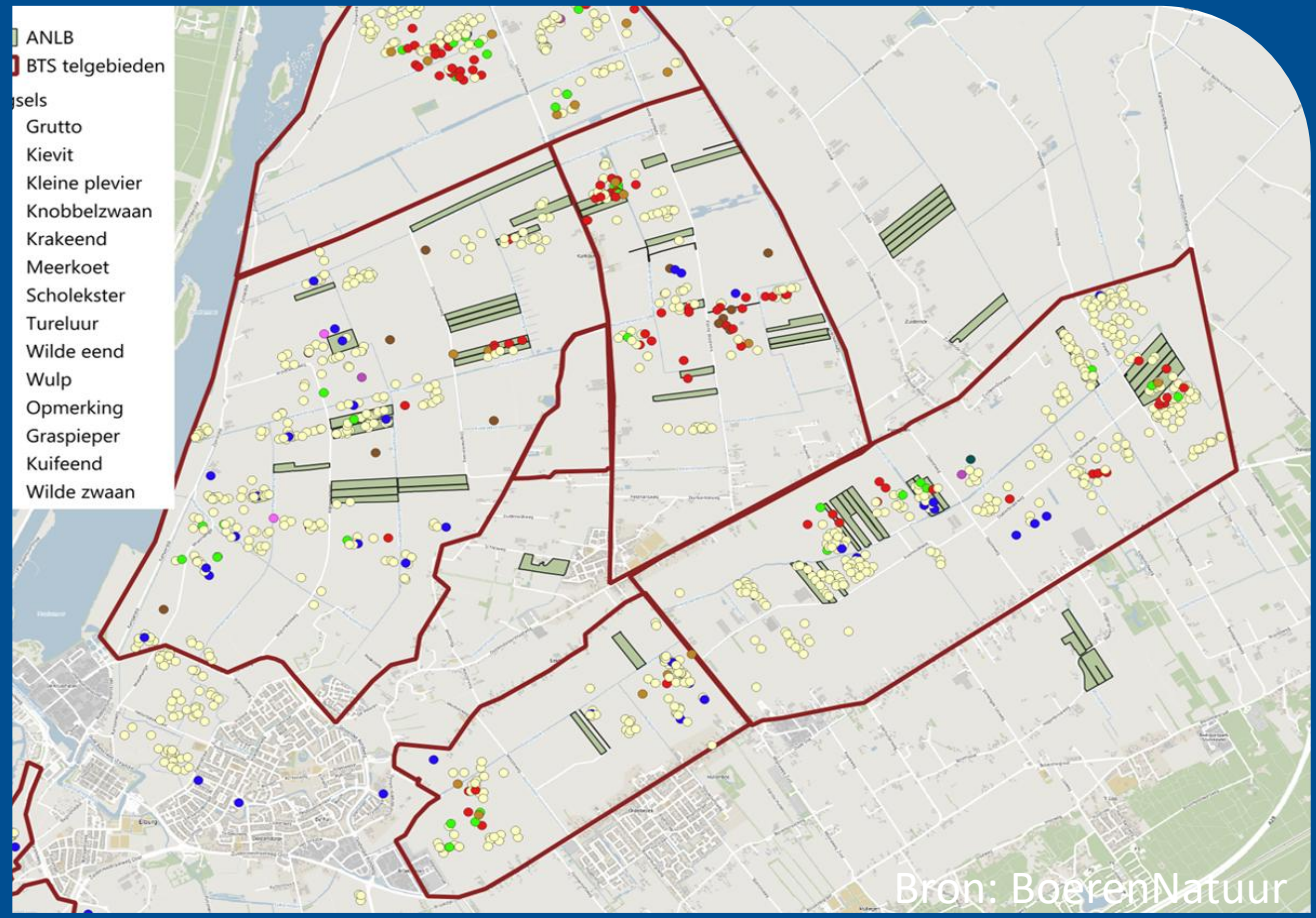

boerennatuur

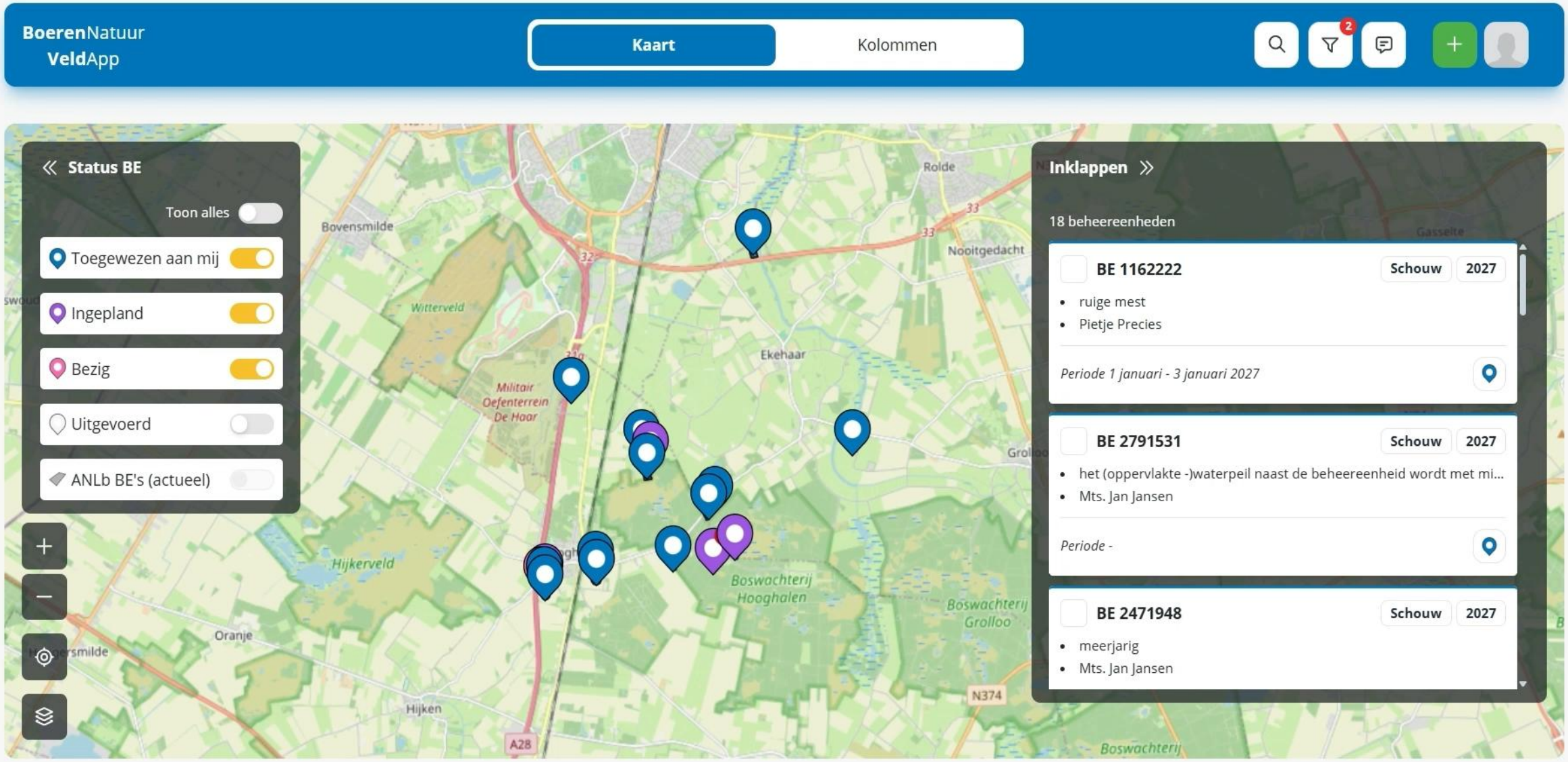
Monitoren

Monitoren: Protocol en waarnemen

- Veldwaarnemingen door collectief
- Data van partners (AviMaps, NDFF)
- Systeemdata (AHN, Grondwatertrappen, Waterschapsdata)

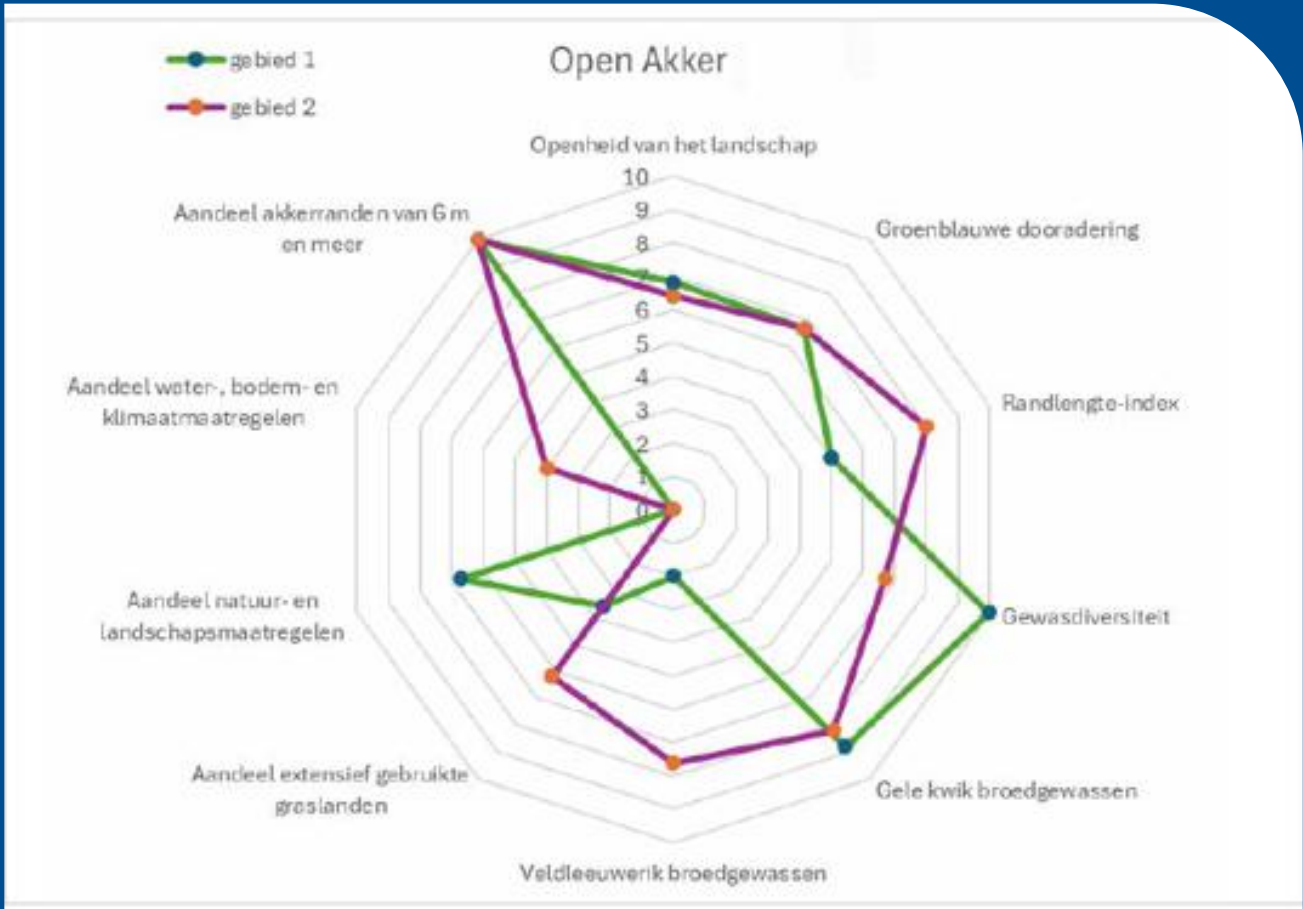

boerennatuur

BoerenNatuur
VeldApp
Kaart
Kolommen
2
Status BE
Toon alles
Toegewezen aan mij
Ingepland
Bezig
Uitgevoerd
ANLb BE's (actueel)
Inklappen
18 beheereenheden
BE 1162222
Schouw
2027
ruige mest
Pietje Precies
Periode 1 januari - 3 januari 2027
BE 2791531
Schouw
2027
het (oppervlakte -)waterpeil naast de beheereenheid wordt met mi...
Mts. Jan Jansen
Periode -
BE 2471948
Schouw
2027
meerjarig
Mts. Jan Jansen
Bovensmilde
Witterveld
Militair Oefenterrein De Haar
Ekehaar
Rolde
Nooitgedacht
Hijkerveld
Boswachterij Hooghalen
Boswachterij Grolloo
Oranje
Hijken
A28
N374
33
32

Evaluatie: Analyseren impact maatregelen en bijsturen

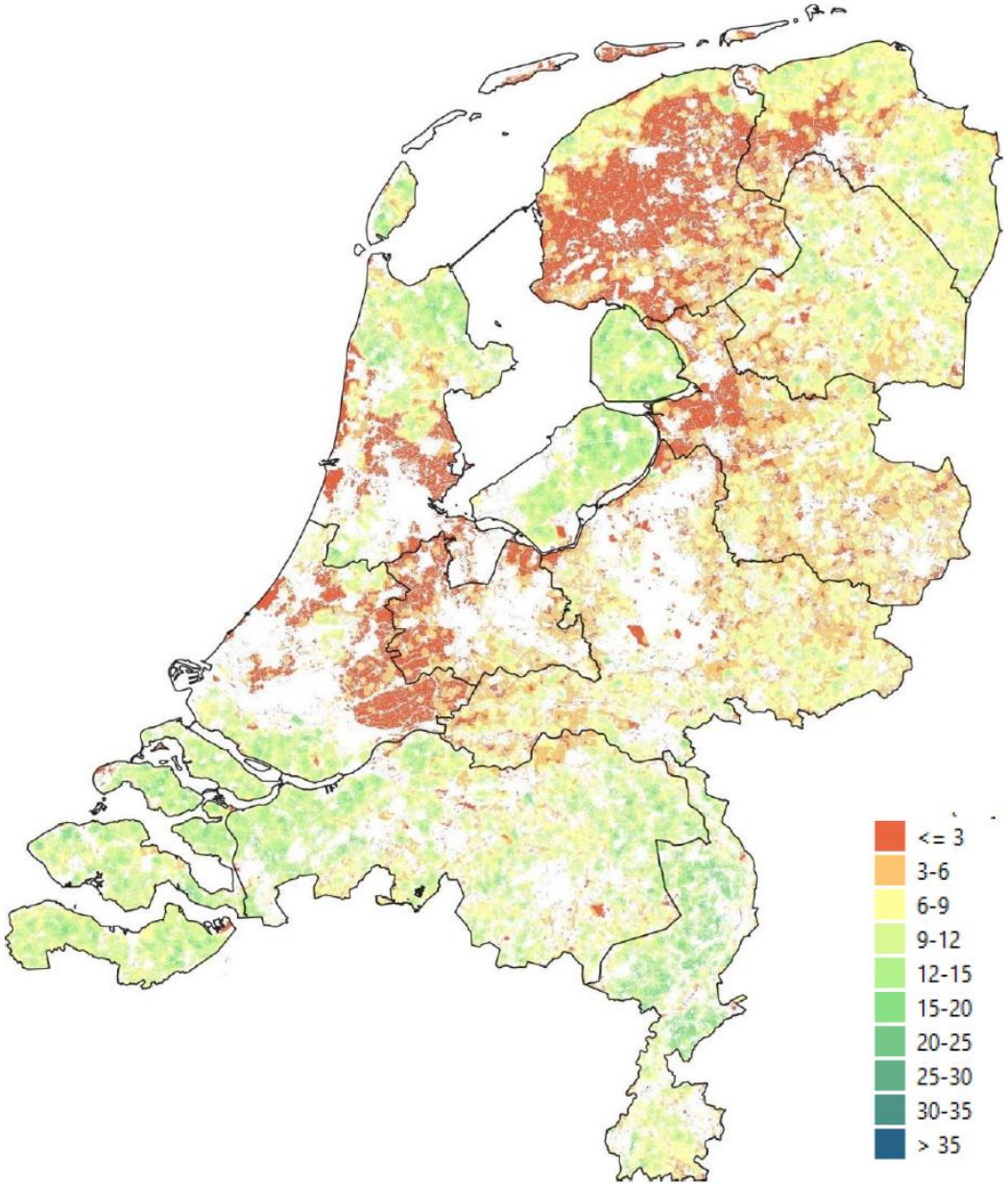
- Wat ws het effect van de maatregel
- Plannen bijstellen
- Data van planning vergelijken met monitoring en externe bronnen

boerennatuur

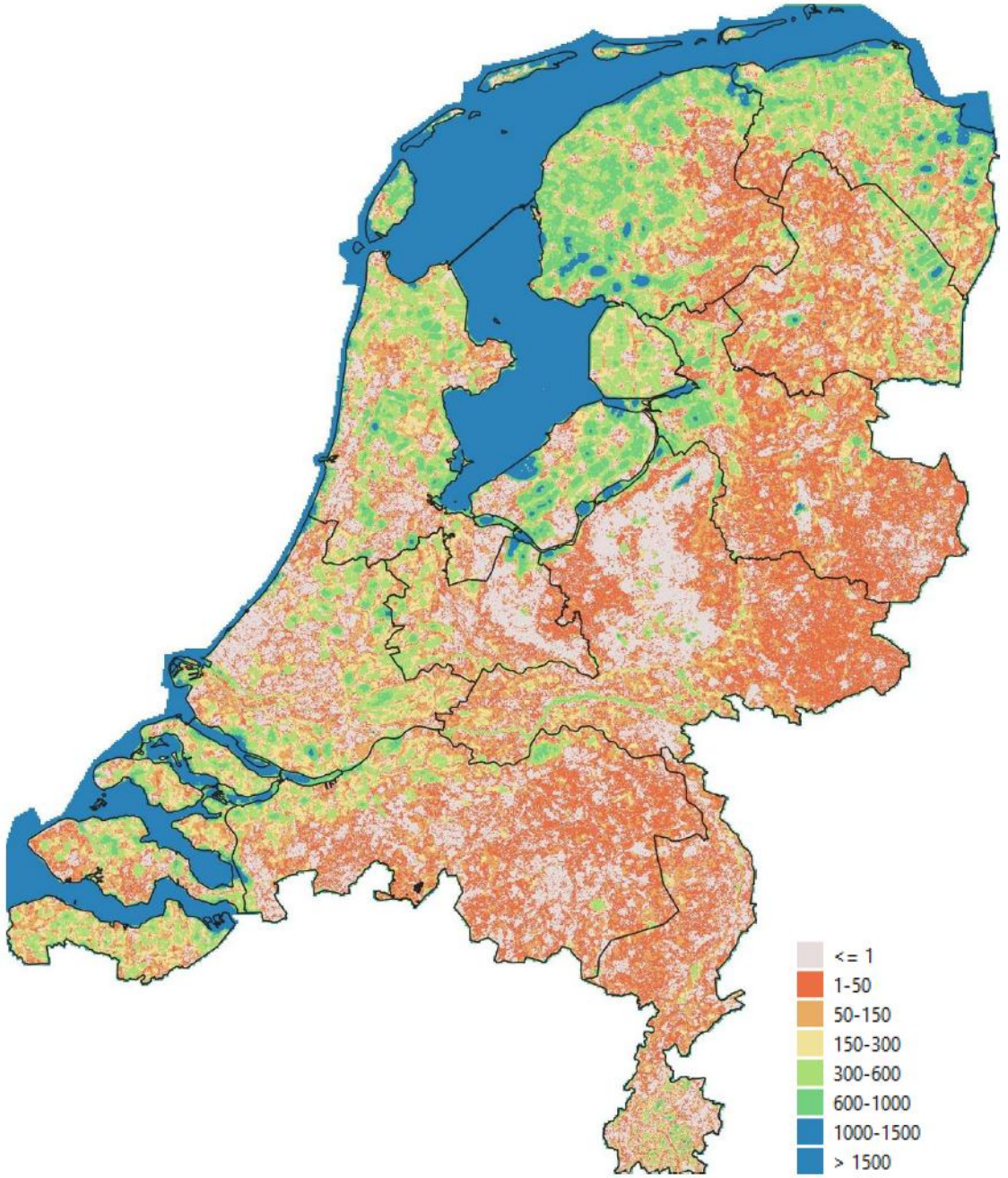
Advies voor klasseindeling

Op basis van kwantielen: zeer laag = <4 gewassen; laag = 4-7 gewassen; hoog = 7-10 gewassen; zeer hoog = >10 gewassen.

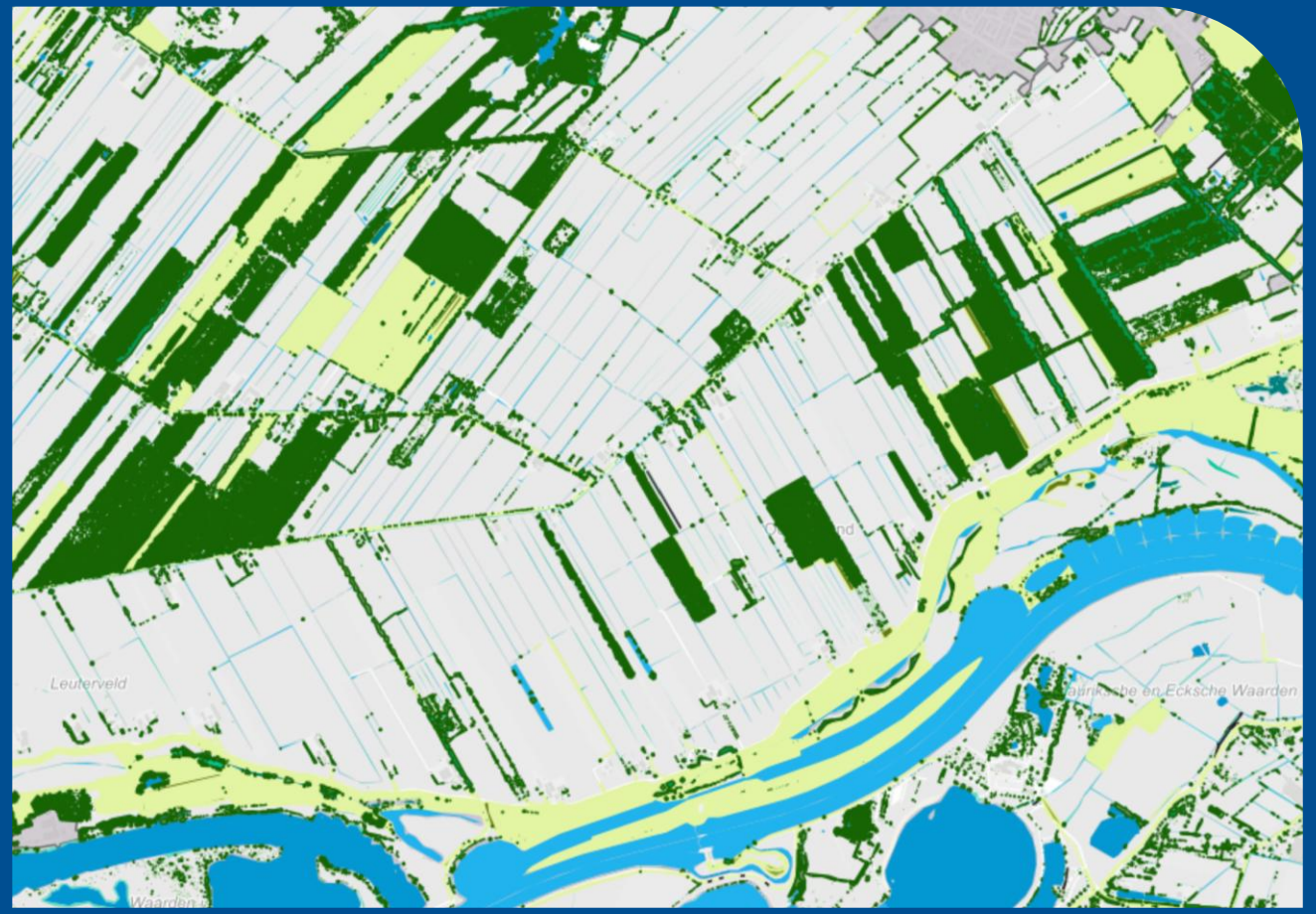
Advies voor klasseindeling (voor openheid minnende weidevogels):

1=>750, 2= 500-750, 3= 250-500, 4=<250

Evaluatie: Gebruik externe data

- LASREG als referentie voor landschapselementen
- Verbondenheid van een element met de omgeving

https://lasreg.nl/viewer/

boerennatuur

Evaluatie: Uitbetaling / vergoedingen

- Prijsmodellen: stuks/aantal/oppervlakte, op basis van **beheereenheid** of **melding** op beheereenheid
- Adviestarieven

			Keuzes voor eenheid vergoeding		
Type vergoeding	**Welke vergoeding hoort hierbij?**	**Welke vergoedingen p.e. hoort hier bi**	**Hectare, stuks of meter**	**Per gemelde hectare, stu**	**Per nest per soort (in apart tabel)**
Jaarlijkse vergoeding	Vergoeding jaarlijks	Vergoeding p.e. jaarlijks	ja	-	-
Vergoeding na melding	Vergoeding gemeld	Vergoeding p.e. melding	-	ja	-
	Vergoeding bij max gemeld	Vergoeding p.e. melding	-	ja	-
Periodieke vergoeding	Vergoeding jaarlijks	Vergoeding p.e. jaarlijks	ja	-	-
	Vergoeding gemeld	Vergoeding p.e. melding	-	ja	-
	Vergoeding bij max gemeld	Vergoeding p.e. melding	-	ja	-
Bufferstroken	Vergoeding geen overlap	Vergoeding p.e. geen overlap	ja	-	-
	Vergoeding overlap	Vergoeding p.e. overlap	ja	-	-
Per nest +/- Jaarlijkse vergoeding	Vergoeding nesten	Vergoeding p.e. nesten	-	-	ja
	Vergoeding jaarlijks	Vergoeding p.e. jaarlijks	ja	-	-

Evaluatie

Primaire processen BoerenNatuur

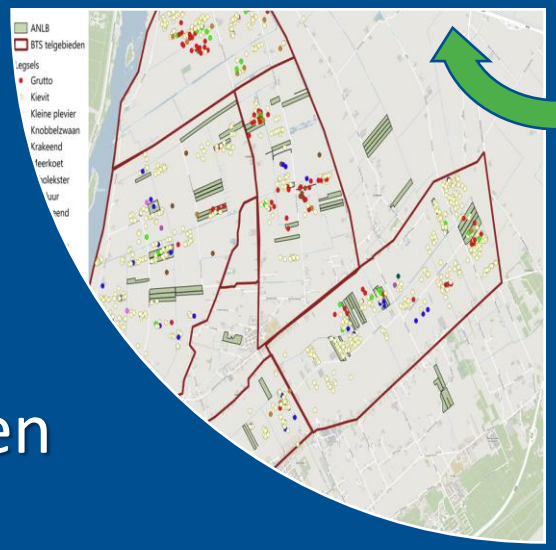
Plannen

Beheren

Evalueren

Monitoren

Plus: ondersteunden data processen

- Data delen met derden
- Data governance
- Data veiligheid (AVG, WOO, Data act)

boerennatuur

Data verwaarden in het data ecosysteem

Proces data delen:

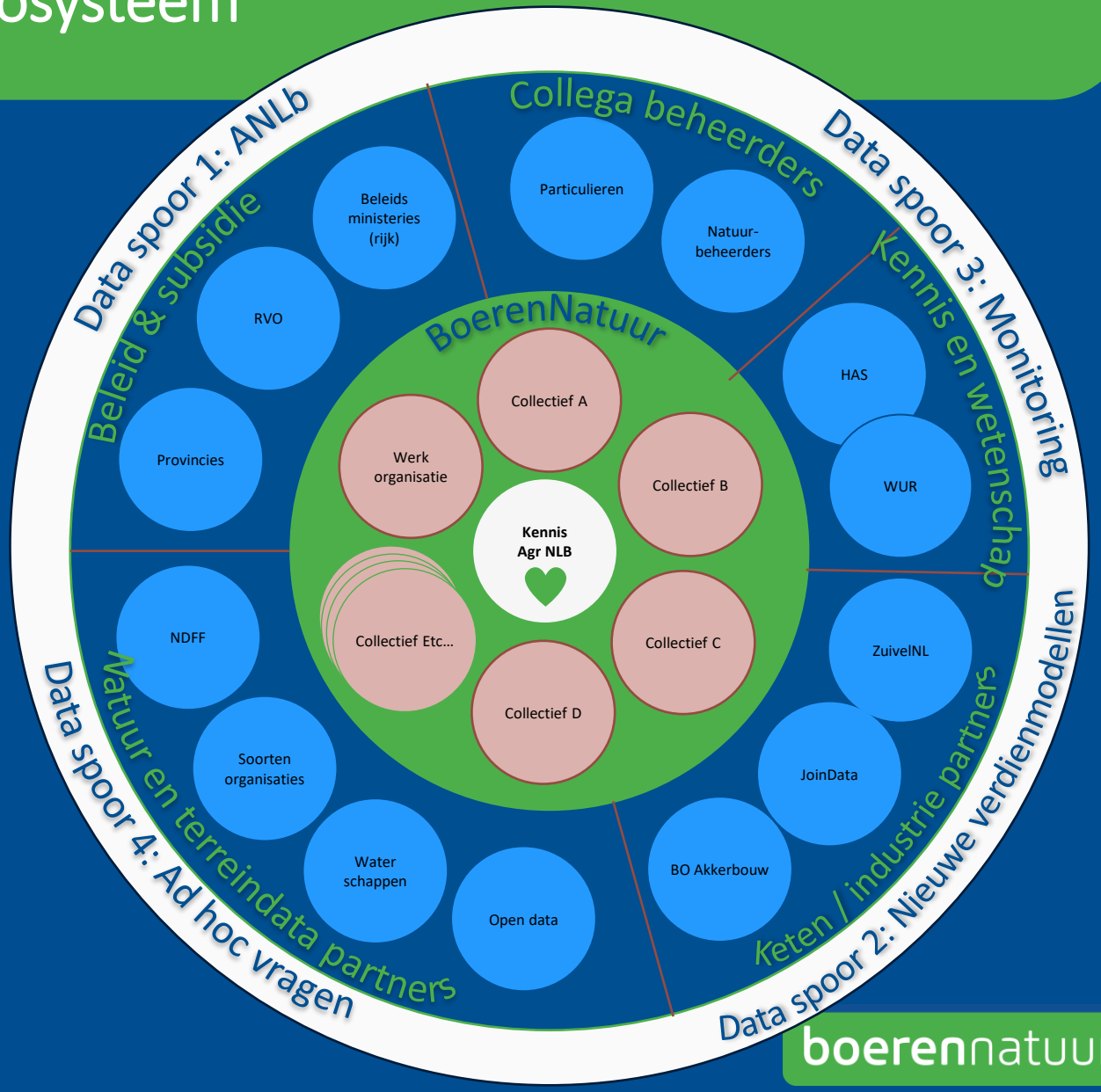
- Er zijn meer geïnteresseerden in data en we krijgen er geld voor

Proces Data governance:

- Wie gaat er over de data en wie neemt een besluit?

Proces Data wetgeving:

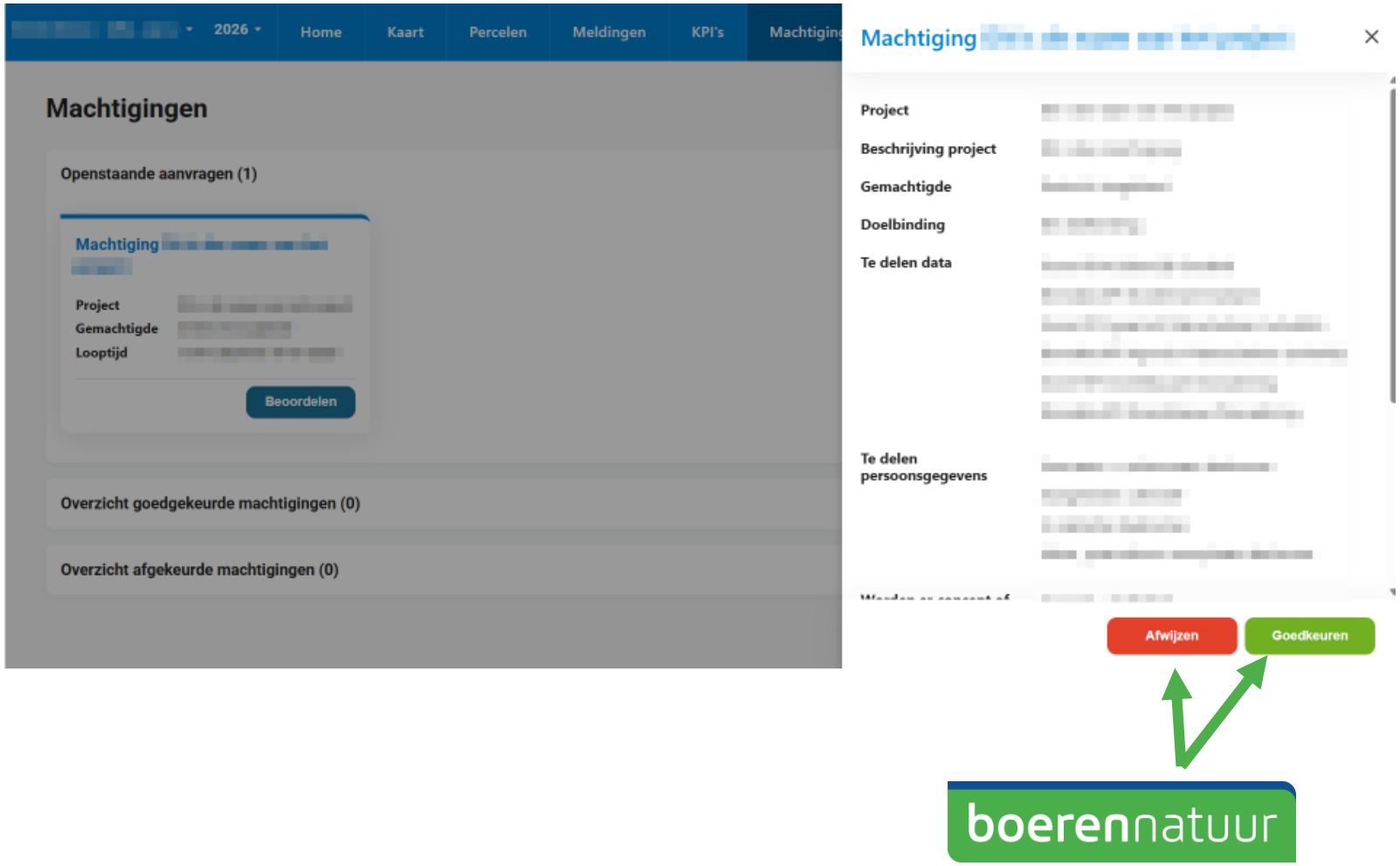
- Mogen we die delen en hoe regelen we toestemming van de deelnemer?

boerennatuur

Ter illustratie: Dit krijgt een deelnemer te zien in Mijn BoerenNatuur
('stap 3 instructie Machtigingen afwijzen / goedkeuren')

- Ben je akkoord met de te delen data met de gemachtigde partij? Klik dan op 'Goedkeuren'.
- De data zoals omschreven in de machtiging zal vanaf dat punt gedeeld worden met de gemachtigde partij.
- De machtiging kan op een later moment weer ingetrokken worden.

Drie Groene KPI's

KPI Kruidenrijk grasland

KPI Agrarisch natuurbeheer (volvelds)

KPI Groenblauwe dooradering

boerennatuur

Leefgebieden

Collectieven beheren habitats voor doelsoorten in leefgebieden

Natuurinclusief boeren – Datagedreven werken met impact

Wat valt je op?

Advies aan ons?

Heb je vragen?

boerennatuur

Natuurinclusief boeren – kan niet zonder data-

Datagedreven werken met impact

boerennatuur